1939 ий
24
ДЕКАБРЬ
№ 112 (611)
Акше 5 ыр.

10-шо ИЙ ЛЕКТЕШ

Чыла элласе пролетарий-шамыч, ушныза!

Ӱрвезе коммунист

ВЛКСМ Маробком ден Горком орган

Иосиф Виссарионович Сталин йолташлан СОЦИАЛИСТИЧЕСКИЙ ТРУДЫН ГЕРОЙЖО званийым присвоитлыме нерген

СССР ВЕРХОВНЫЙ СОВЕТ ПРЕЗИДИУМЫН

УКАЗШЕ

Большевистский партийым организоватлыме, Советский государствым создатлыме, СССР-ште социалистический обществым ыштыме да Советский Союзысо калык-шамыч коклаште дружбым пеҥгыдемдыме пашаште исключительный заслугылан—Иосиф Виссарионович **Сталин** йолташлан, тудын кудло ий темме кечыштыже, СССР-ын высший наградыжым—**Ленин орденым** вручитлен, **социалистический трудын геройжо** званийым присвоитлаш.

СССР Верховный Совет Президиум
Председатель М. КАЛИНИН.
СССР Верховный Совет Президиум
Секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль. 1939 ий декабрь.

Йӱкнам сталинский блокын кандидатышт верч единодушно пуэна

Таче—шемер - шамычын м е с т н ы й Советлашкышт сайлыме кече. Пеледше элын пиалан молодежшо, пӱтынь советский калык семынак, тиде всенародный пайремым куанен вашлиеш да шке йӱкшым коммунист ден беспартийный-шамыч сталинский блокын кандидатышт верч единодушно пуа.

Местный Советлашке сайлымашлан ямдылалтмаште Ленинско-Сталинский комсомол да уло молодежь активный участийым приниматлен. Марийский республикысе комсомол да молодежь государственный значенийан тиде кугу кампанийыште тыгак активно участвоватлен да калыклан, Ленин—Сталин партийлан шкенжын преданностьшым адак икана ончыктен.

Местный Советлашке депутатыш кандидатлан калыкын эн ӱшанле эргыже да ӱдыржӧ-шамычым, партийлан преданный улмыштым пашаште ончыктышо еҥ-шамычым выдвигатлыме. Нунын кокла гыч самырык поколенийын представительже-шамыч—комсомолец-шамыч шагал о г ы т ы л.

Йошкар-Ола Лесозаводын стахановецшым комсомолец М. М. Смирнов—Степанов йолташым Городской Совет депутатыш кандидатлан выдвигатлыме. „Ташнур" колхозысо (Звенига район) комсомольский организацийын секретарьже А. С. Некрасов йолташ пашам образцово ышта, садлан колхозник-шамыч тудлан кугу доверийым оказатленыт: тудо—Кожла-Сола ял совет депутатыш кандидат. Ял озанлыкын стахановкажым комсомолка Ксения Ивановна Герасимова йолташым шемер-шамыч Волжский райсовет депутатыш кандидатлан выдвигатленыт.

Тыгай пример-шамычым шуко ончыкташ лиеш. Депутатыш кандидат-шамыч чыланат шке пашаштым честно, добросовестно ыштат, общественный илышыште активно участвоватлат, нуно, калыкын эн сай эргыже да ӱдыржӧ-шамыч, мемнан великий большевистский партийлан преданный еҥ-шамыч, коммунист ден беспартийный-шамыч сталинский блокын кандидатышт улыт.

Нимогай сомнениям лийын ок керт: великий советский калык, п и а л а н молодежь коммунист ден беспартийный-шамыч сталинский блокын кандидатышт верч ик еҥ семын голосоватла. Вет коммунист ден беспартийный-шамыч сталинский блокын кандидатышт верч голосоватлымаш—тиде социалистический государствым пеҥгыдемдышаш верч, мемнан обороноспособностьым утларак вияҥдышаш верч, калык - шамыч коклаште дружбым эше утларак пеҥгыдемдышаш верч, пиалан илыш верч голосоватлымаш. Вет коммунист ден беспартийный-шамыч сталинский блокын кандидатышт верч голосоватлымаш—тиде великий Сталин верч, коммунизм верч голосоватлымаш! Сталинский блокын кандидатышт верч кажне избирательын йӱкшӧ—тиде гениальный вождь Великий Сталин дек шокшо йӧратымашым выражатлымаш!

Комсомолец-шамыч, самырык избиратель-шамыч! Айста сайлымаште чыланат активный участийым приниматлена, коммунист ден беспартийный-шамычын шалаташ лийдыме блокшын кандидатышт верч шкенан йӱкнам ик еҥ семын пуэна!

ЛЕНИН ПАШАН ВЕЛИКИЙ ПРОДОЛЖАТЕЛЬЖЕ—*СТАЛИН йолташлан*

Шерге друг да боевой йолташ!

Большевистский партийын Центральный Комитетше тыйым, Ленинын другшым да тудын пашан великий продолжательжым, партий ден советский калыкын вождьшым—тыйым кудло ийет кечын шокшын саламла.

40 ий утла тый пролетарский революцийын пашажлан, пашазе классын да пӱтынь трудовой калыкын пашажлан служитлет. Тый партий верч, пролетариат диктатура верч Ленинын кучедалмаштыже тудын вернейший соратникше лийынат. Ленин дене пырля шуко ий годым тый куатле большевистский партийым ыштен шогенат да выковатленат. Ленин дене пырля тый партий ден пашазе классым 1917 ий Октябрьыште вооруженный восстанийыш наҥгаенат. Ленинын лишыл помощникше лийын, тый Октябрьский восстанийым ямдылыме пӱтынь пашам да властьым пашазе классын успешно сеҥен налмашыжым непосредственно вуйлатенат.

Иностранный захватчик-шамыч да буржуазно-помещичий белогвардейщина ваштареш ыштыме отечественный гражданский война ийлаште тый, Сталин йолташ, Ленинын вуйлатымыже дене революцийын судьбаже решатлалтме чыла фронтлаштат Йошкар Армийын сеҥымашыже-шамычын непосредственный вдохновительже да организаторжо лийынат.

Ленинын колымыжо деч вара большевик-шамыч партий тыйын мудрый вуйлатымашет дене шке корныштыжо пеш кугу йӧсылык-шамычым сеҥен, мемнан элым социализмын сеҥымашкыже конден.

Калыкын презренный тушманже - шамыч—троцкист, зиновьевец, бухаринец-шамыч пашазе класс деч, советский калык деч мемнан элыште социализмын сеҥымашыже лийын кертмылан ӱшанымашым шупшын налнежат ыле, нуно икана веле огыл партийым кӧргӧ гыч подорватлаш, большевистский партийын единствожым шалаташ, советский властьым да социалистический революцийым пытараш тӧченыт. Социализмын тушманже-шамыч ваштареш, партийын тушманже-шамыч ваштареш упорный принципиальный кучедалмаште, т ы й ы н вуйлатымашет дене ленинизм верч кучедалмаште Центральный Комитет да мемнан пӱтынь партий сплотитлалтын. Тый ик элыште социализмын сеҥен кертмыже нерген ленинский теорийым отстоятленат, тиде великий теорийым умбакыже развиватленат, тудын дене партийым да Советский Союзысо шемер-шамычын миллионный массыштым вооружитленат—тидыже революцийын тушманже-шамычым разоблачитлымашым да разгромитлымашым обеспечитлен.

Тыйын вуйлатымет дене большевик-шамыч партий элын социалистический индустриализацийжым илышыш пуртен, у индустриальный очаг ден район-шамычым, нелэ ден куштылго индустрийын первоклассный заводшо-шамычым, машиностроенийын куатле заводшо-шамычым ыштен, тидыже пӱтынь калык озанлыкын технический реконструкцийжым да СССР обороным у средства-шамыч дене вооружитлымашым обеспечитлен. Тыйын вуйлатымет дене партий ялыште, сплошной коллективизаций да кулачествым класс шотышто ликвидироватлымаш путырак келге революционный переворотым ыштен, колхозный стройын сеҥымашыже основеш шуко миллионан крестьянствын культурный да зажиточный илышыжым обеспечитлен. Мемнан эл куатле индустриальный держава, шолдра коллективный земледелиян эл, сеҥыше социализмын элже лийын.

Нине успех-шамыч основеш Советский Союзысо калык-шамычын культурышт писын нӧлталалтмаш кая. Советский властьлан, социализм пашалан преданный советский интеллигенцийым ыштыме.

Партий ден советский власть тыйын вуйлатымет почеш первоклассный техника дене вооружитлыме да сеҥаш лийдыме Йошкар Армийым ыштеныт, тудо мемнан родиным ч ы л а внешний тушман - шамыч деч ӱшанлын аралыше лийын шога.

Пашазе класс крестьянство дене союзышто большевистский партийын вуйлатымыже дене айдемым айдеме эксплуатироватлымашым курымешлан пытарен да СССР-ыште ни кризис-шамычым, ни безработицым шинчыдыме, шемер-ш а м ы ч ы н материальный благосостояний ден культурный уровеньышт неуклонно нӧлталт шогымашым обеспечиватлыше у, социалистический стройым утвердитлен. Мемнан кучедалмашын тиде главный итогшо всемирно-исторический значенийым иметла, тудо пӱтынь тӱнясе шемер-шамычын социализм торжестволан ӱшанымашыштым пеҥгыдемда.

Мемнан партий тыйын исключительно активный да непосредственный вуйлатымашет дене шуко национальностян куатле советский государствым ыштен, СССР-ысе калык-шамычын, великий да нерушимый дружбыштым—нунын пеледалтмашын да сеҥалтдымашын залогшым ыштен. СССР-ын у Конституцийжым, сеҥыше социализмын да развернутый социалистический демократийын Конституцийжым, справедливость почеш, калык Сталинский Конституций манын лӱмден.

Ленин с е м ы н а к тый, Сталин йолташ, революционный теорийым развиватлымашлан да пропагандылан кеч кунамат величайший значенийым пуэнат да пуэт. Мемнан элыште да пӱтынь тӱняште миллион дене еҥ-шамычын достояныйышт лийше тыйын классический, теоретический пашат-шамыч империализм ден пролетарский революций эпохын, мландын кудымшо ужашыштыже социализмын сеҥыме эпохын у условийлаштыже марксизмын-ленинизмын умбакыже развиватлалтмыже улыт. Капиталистический окружений условийыште социалистический государство нерген учениййым разработатлен, государствын марксистско-ленинский теорийжым тый развиватленат. Партийым марксизм-ленинизм дене вооружатлен, тый тудым организационно н о й ы д е сплачиватленат. Тиде осноВеш мемнан партийын сталинский единствожым илышыш пуртымо.

Тыйын тыршыметлан да вуйлатымашетлан к ӧ р а большевистский партийын ыштыме замечательный успехше-шамыч гыч иктыжлан кадр-шамычын писын кушмышт, социалистический строительство ден социализм эл обороныш шуко тӱжем у пашаеҥ-шамычым выдвигатлымаш улеш.

Шкендын чыла вийым калыклан великий служитлымашлан п у э н,—т ы й, Сталин йолташ, Ленин семынак, шке калыкедым йӧратет да калык деч ойраш лийдыме улат. Ленин семынак тый Советский Союзысо да пӱтынь тӱнясе шемер шамычын шокшо йӧратымашышт дене авыралтынат.

(Мучашыже 2 шо стр.)

112

ШЕРГЕ СТАЛИН ЙОЛТАШ!

Тыйын чапле кутло иет темме кечын Советский Социалистический Республика-шамыч Союз Верховный Совет Президиум Тыйым— мемнан элын да пӱтынь тӱнясе шемер-шамычын эн йӧратыме да шерге енгжым—шокшын саламла.

Шке илышетын нылле ийжым утла Тый героический революционный пашалан пуэнат.

Великий Ленин дене пырля Тый большевик-шамыч куатле партийым ыштенат, кудо кызыт справедливо Ленин—Сталин партий маналтеш.

Ленин дене пырля Тый Октябрьын исторический кечылаштыже капиталистический тӱням великий штурмоватлымашым организоватленат. Ленинын эн лишыл сподвижникше, Тый Октябрьский восстанийым ямдылымашын непосредственный руководительже лийынат.

Ленин дене пырля Тый самырык Советский республикым аралашлан героический Йошкар Армийым ыштенат, шкендын выдающийся полководец улметым ончыктенат да эн нелӹ да решающий фронтлаште Йошкар Армийын сенгымашыже - шамычын непосредственный руководительже лийынат.

Тый партийын единствожым, ленинский учениййын йытыралыкшым тушман-шамычын наскокышт деч отстоятленат, большевистский теорийым ончык колтенат.

Большевистский теорий верч именно тиде Тыйын нойыде да пенгыдын кучедалмашет мемнан элыште социализмым ыштыме всемирно-исторический задача-шамычым разрешитлымашке миллион дене шемер масса-шамычым мобилизоватлаш партийлан йӧным пуэн.

Тыйын разработатлыме социалистический индустриализаций программа мемнан элым шенгелан кодшо, разоритлыме эл гыч передовой техника дене вооружитлалтше куатле индустриальный державыш савырымашым обеспечитлен.

Тыйын вуйлатымет дене миллион дене тыгыде единоличный кресаньык озанлык-шамычым шолдра, механизированный колхозный озанлыкыш кусарымаш всемирно-исторический задача-шамычым разрешитлыме.

Социалистический с т р о й к ы н пятилеткыже-шамычым калык права денак сталинский пятилетка-шамыч манеш да мемнан элыште социализмын сенгымашыже тыйын лӱмет дене, тиде сенгымашын вдохновительжын да организаторжын лӱмжӧ дене кылда.

Тый социалистический государство нерген учениййым разработатленат. Советский государствым развиватлыме да пенгыдемдыме чыла пеш важный мероприятий-шамыч дене тыйын лӱмет ойырлыде кылдалтын, тый СССР-ын у Конституцийжын—сенгыше социализмын Конституцийжын творецше улат.

Сталинский Конституций основеш чыла советский орган-шамычым перестроитлымаш тыйын непосредственно участвоватлымет годым да Тыйын указанием почеш эртаралтеш, развернутый социалистический демократизм принципшамыч илышыш пурат. Партийын XVIII с'ездыштыже тыйын шындыме у исторический задача-шамычым разрешитлышаш верч кучедалмаште советский государство эше утларак куатле орудий лиеш.

Тый национальный вопросын ленинский теорийжым развиватленат да советский государствын национальный политикыжым практический шуктымашым, национальный республика-шамычым ыштымашым непосредственно вуйлатенат. Ленин дене пырля Тый Советский Социалистический Республика-шамыч Союзын, пашазе ден кресаньык-шамыч социалистический государствын организаторжо лийынат.

Империалист-шамычын антисоветский шонымашыштлан сокрушительный ударым ыштен, троцкистско-бухаринский ден буржуазно-националистический лагерь гыч улшо вредитель, диверсант, шпион ден убийца-шамычын пыжашыштым тыйын вуйлатымет дене советский калык разоритлен.

Войнан провокаторжо-шамычын махинацийыштым Тый гениальный прозорливость дене раскрыватленат. Внешний политикыште Тыйын мудрый вуйлатымашет, шарлыше кокымшо мировой империалистический война условийлаште, эллан пеш кугу сенгымаш-шамычым обеспечитлен, СССР-ын серьезный международный вий улмо значенийжым нӧлталын, элын обороноспособностьшым пенгыдемден, Советский Союзысо калык-шамычлан мирный трудым да социалистический государствын умбакыже пеледмашыжым обеспечитлен.

Тый шке калыкетым величайший йӧратымашым да тудлан преданностьым, пламенный советский патриотизмым олицетворятлет. СССР-ысе эрыкан калык-шамыч тыйын кӧргыштет шке великий родиныжын вийже ден могуществыжын воплощенийжым ужыт.

Тыйын лӱмет чыла шемер-шамычлан, пӱтынь прогрессивный человечествылан эксплоатаций ден угнетений деч утаралтшаш верч кучедалмашын знамяже лийын шога.

Тыйын кудло иет темме чапле дата куатле советский калыкым Ленин—Сталин партий йыр, Тыйын, шемер-шамычын великий вожӯшо, другшо да учительже, йырет эше утларак сплотитла, советский общественный морально-политический единствожым эше утларак несокрушимыйым ышта, коммунизм верч кучедалмаште у героический подвиглашке Советский Союзысо калык-шамычым вдохновитла.

Советский Социалистический Республика-шамыч Союз Верховный Совет Президиум, тиде кечын социалистический родина ончылно Тыйын великий заслугет-шамычым палемден, Советский Союзысо калык-шамычын да пӱтынь тӱнясе шемер-шамычын благоошт ден пиалыштлан эше шуко да шуко ийым илаш да пашам ышташ Тыланет шкенжын шокшо пожеланийжым колта.

Советский Социалистический Республика-шамыч Союз Верховный Совет Президиум.

СССР КАЛЫК КОМИССАР-ШАМЫЧ СОВЕТ ДЕЧ

Шерге Сталин йолташ!

Тыйын 60 иет темме кечын СССР Калык Комиссар-шамыч Совет Тыланет шкенжын большевистский саламжым колта да шуко да шуко ийышкен поро тазалыкым желатла.

ССР Союз Калык Комиссар-шамыч Совет Тыйым саламлен коммунистический партийын да Советский Союзысо калык-шамычын вождьшым саламла, кудо, великий Ленин дене пырля да тудын главный соратникше лийын, тӱняште первый пашазе ден кресаньык-шамычын социалистический государствыжым—Советский Социалистический Республика-шамыч Союзым ыштен да советский государствын социализмын чыла тушманже-шамыч дечат отстоятлен. Советский властьын первый кечылаже гычак Тый первый Пашазе-Кресаньык Правительствым — Советский Социалистический Республикын Калык Комиссар шамыч Советым организоватлымаште да вуйлатымаште Ленинын эн лишыл помощникше лийынат.

Ленинын колымыжо деч вара большевик-шамыч Тыйын, великий ленинец, йыр сплотитлалтыныт. Тыйын вуйлатымет дене Советский государствын з н а ч е н и й ж е да СССР-ын международный авторитетше нигунам лийдыме кӱкшыш нӧлталтыныт.

Элым индустриализироватлышаш верч, ял озанлыкым коллективизироватлышаш верч кучедалмаште, социалистический общество строительствым завершитлышаш верч кучедалмаште ССР Союзысо калык-шамыч ден Советский правительство мемнан элыште социализмын сенгымашыжым обеспечитлыше ленинский руководствым большевик-шамыч коммунистический партий деч, Тый дечет—тудын вождьшо деч неизменно налын шогенит.

Кугыштыжат да изыштыжат, социалистический строительствын героический пашалаштыже да буднилаштыже Тыйын кечын участвоватлымашет советский енг-шамычын творческий инициативыштым развязывата, мемнан родиным тӱр гыч тӱрышкыжӧ шумеш производительный вий-шамычым ылыжтен шога, элын поянлыкшым шукемда да тудым калыклан служитлымашке шогалта.

Мемнан партийын вуйлатымыже дене Советский Союзысо калык-шамычын культурышт пелед шога, у, советский интеллигенцийын родина ден социализмлан преданный кадрже-шамыч кушкыныт да писын шукемыт, калык-масса-шамычын материальный ден культурный уровеньжын чакныде нӧлталтмашыже каен шога.

СССР-ыште пролетариатын диктатурыжым пашазе ден кресаньык-шамычын пудырташ лийдыме союзшо основеш, пашазе классын вуйлатыше рольжым шуктымо годым ыштыме да пенгыдемдыме. Тыйын вуйлатымет дене партий ленинизмын тушманже-шамыч ваштареш кучедалмашеш Ленинын тиде заветшым отстоятлен да советский государствым пенгыдемден, тудым социализмын неприступный крепостьышкыжо савырен.

Мемнан пашазе ден кресаньык-шамыч социалистический государствын основыжо Советский элысе чыла национальность шемер-шамычын союзшо улеш. Тыйын чыла могырым да эн лишыл вуйлатымет дене Ленинын тиде заветшым шуктымашым обеспечитлыме ыле. Калык-шамычын дружбыжо мемнан Великий Родинын шемерже-шамычын илышыжышт да бытыжышт пурен да Советский Социалистический Республика-шамыч Союз сенгаш лийдыме вий лийын.

Советский государствын чоткыдылыкшо освободитлыме енг-шамычын вооруженный вийже дене, куатле Йошкар Армий да Йошкар Флот дене аралалтеш. Элын обороныжым пенгыдемдымаш нерген Тыйын заботитлымашет пӱтынь калыклан, кажне боецлан, командирлан да комиссарлан пале. Тыйын вӱден кайымет дене советский армий военный фронтлаште ончыкыжат чапле сенгымаш - шамычым одерживатлаш тӱналеш, кузе тиде гражданский война ийлаште лийын.

Мемнан советский родиным пӱтынь тӱнясе шемер ден угнетатлыме-шамыч йӧратат, поддерживатлат. Айдемым айдемын эксплоатироватлымашым пытарыше социалистический государство Ленинын заветше-шамыч дене, Тыйын вуйлатымет дене, пӱтынь тӱнясе угнетатлыме калык-шамычын другшо, нунын освободительный кучедалмашыштын знамяже, нунын ӱшанышт ден гордостьышт лийын, улеш да ончыкыжат лиеш.

ССР Союз Калык Комиссар-шамыч Совет Тыйым, Сталин йолташ, тӱняште эн демократический СССР Конституцийын творецшым, саламла. Советский Конституцийын кечыже йымалне, кудым советский калык удовлетворитлалтме чувство дене „Сталинский Конституций“ манеш, у социалистический демократий развиватлалтеш, к а л ы к творчество пеледеш да коммунизм строительство шукталтеш. Советский государствын у формыжо-шамыч нерген, капиталистический окруженийым пытарыме огыл годым да ӧрдыж гыч военный нападений опасностьым пытарыме огыл годым государствым аралымаш да пенгыдемдымаш нерген Тыйын, Сталин йолташ, развертыватлыме учений—марксизмын - ленинизмын гениальный развитийже да коммунизм верч кучедалмаштышт калык-шамычын верный оружийже лийын шога.

Ленин—Сталин партийын вуйлатымыже дене советский государство монолитно сплотитлалтын. СССР Калык Комиссар-шамыч Совет Тыйым саламлымаш дене Ленинын пашажын великий продолжательжым, Всесоюзный Коммунистический большевик-шамыч партийын вождьшым саламла. Советский правительство шкенжын родной Ленин—Сталин партийжылан йӧршешлан верный лийын кодеш.

Виян лийже Ленин—Сталин партий!

Виян лийже социалистический государствын вождьшо—великий **Сталин!**

Шуко ийышкен виян лийже пӱтынь тӱнясе калык-шамычын ӱшанже ден гордостьшо—**Сталин** йолташ!

ССР Союз Калык Комиссар-шамыч Совет.

ЛЕНИН ПАШАН ВЕЛИКИЙ ПРОДОЛЖАТЕЛЬЖЕ — СТАЛИН йолташлан

(Мучаш)

Таче мемнан партий ден Советский Союзысо калык-шамыч тыйым 60 иет шумо кечын саламлен, шкеныштын Центральный Комитетышт йыр Ленин—Сталин знамя йымалне нигунам лийдыме семын сплотитлалтыныт да коммунизмын тичмаш сенгымашыже верч умбакыже кучедалаш ямде улыт!

Виян лийже сенгаш лийдыме большевик-шамыч партий, Ленин—Сталин партий!

Партийлан, пашазе класслан, советский млландысе да пӱтынь тӱнясе калык-шамычлан куанашышт, шуко ий илэ, мемнан родной Сталин!

Всесоюзный Коммунистический (большевик-шамыч) партийын Центральный Комитетше.

1939 ий 20 декабрь.

Комсомолец-шамыч! Пиалан молодежь! Сталинский блокын кандидатышт верч голосоватлыза!

Йошкар-Ола горсовет депутатыш кандидат Мар. АССР Совнаркомын председательже **Я. И. Абрамов** йолташ.

Йошкар-Ола горсовет депутатыш кандидат, Марпедрабфакын директоржо **И. А. Соловьев** йолташ.

Йошкар-Ола горсовет депутатыш кандидат, Маргостипографийын пашаенже комсомолка **А. А. Борисова** йолташ.

Йошкар-Ола райсовет депутатыш кандидат, ВЛКСМ Йошкар-Ола райкомын секретарьже **А. Ф. Богомолов** йолташ.

Йошкар-Ола горсовет депутатыш кандидат, Маргостеатрысе ВЛКСМ организацийын секретарьже **Ф. А. Семенов** йолташ.

СТАЛИН верч голосоватлена

Мемнан Советский Союзышто чыла шемер-шамычлан пашам ышташ, тунемаш да канаш права пуалтын, мланна зажиточный да культурный илыш ышталтын. Ме сайлашат, сайлалташат правам иметлена. Илышын чудесный паледалтмашыже дене ме советский калыкын куатле единствожлан, эрыкан да тӧр праван калык-шамычын шалаташ лийдыме сталинский дружбыштлан обязан улына.

Социалистический родина шке молодежьшылан нимомат ок чамане, меат тидын денак тудлан вашмутым пуэна—мланна пиалан илышым пуышо родной ава гай улшо шкенан элнам ме чот йӧратена!

Местный Советлашке калыкын эн чапле представительыштым сайлен, советский калык пӱтынь тӱня ончылно сталинский дружбым эше утларак виянгдаш, илышым эше утларак пиаланым ышташ непреклонный воляжым да стремленийжым ончыкта.

Таче—24 декабрь—мемнан илышыштына моткоч кугу пайрем! Ме Советский калыкын, советский молодежын пиалан илышыже, тиде илышым создатлыше коммунистический партий да **Сталин** йолташ верч, коммунизмын ончыклык чапле сеҥымашыже-шамыч верч голосоватлена.

Марпрофтехшколын самырык избирательже—отличница-шамыч: Пирогова, Подоплелова, Настя Петрова, П. Долгушева, Сорокина, Халтурина.

Шкенан йӱкнам В. М. Кушнарев йолташ верч пуэна

Таче, 24 декабрь кече—пӱтынь советский калыкын кугу куанымашан пайремже. Тиде кечын чыла советский граждан-шамыч калыкын преданный эргыже ден ӱдыржӧ-шамычлан, Советский родинан патриотшо ден патриоткаже-шамычлан шке йӱкыштым единодушно пуат. Мемнан пиалан элысе калык-шамыч Ленин—Сталин партийлан преданный улмыштым, партийым да великий Сталиным пеш шокшын йӧратымыштым адак ик гана ончыктат.

Чыла калык дене пырля меат шкенан йӱкнам советский калыкын верный эргыжлан, стойкий большевиклан—Вениамин Михайлович Кушнарев йолташ верч пуэна.

Кушнарев йолташ ВКП(б) Маробкомын первый секретарьжылан пашам ышта. Тудо большевистский партийын генеральный линийжым шуктышаш верч уло виеж дене, кумылжо дене тыршен да тырша. Вениамин Михайлович партийын, калыкын чыла да чыла тӱрлӧ тушманышт дек кугу ненавистьым да колебалтыдыме непримиримостьым проявитлен да проявитла.

Вениамин Михайлович самырык Марийский республикын умбакыжат паледшашыже верч, культурный, зажиточный илыш верч кажне кечын заботитла. Тудо калыкын, партийын доверийжым оправдатла. Садлан ме шкенан йӱкнам Кушнарев йолташ верч пуэна.

П. А. Алмакаев, К. Е. Ефремова, С. Ф. Чайкина.

Йошкар-Ола горсовет депутатыш кандидатышт, ВКП(б) Маробкомын секретарьжешамыч Р. М. Мамаев ден В. М. Кушнарев йолташ-шамыч.

Сайлымаш кечын

Ме ял гычын лекна
Пар имныым кычкен
Тер корно ден эркын
Пасушко йортен.
Мотор пеш ийгече,
Южат йыр яндар,
Айда гармонетым
Шокталте, Сакар.

Участкыш шумешке
Вич менге эше.
Покталте имнетым
Эй, ямщык, Епсе.
Вет корныжо ягыл
Ик семын йорташ:
Адакшым вошт тайыл—
Тержат мунчалтас.

Ширкун ден ший онгыр
Йонгалтыт умбак.
Пасусо чашкерым
Вӱчкалын каят.
Пар онгыр гай йонгын
Мурат ӱдыр влак,
Мардеж нунын мурым
Ӧндал нангая.

Чылан йывыртенит
Пайрем годсыла
Пеш писын йортат да
Мурат тыгела:
„Ме местный Советыш
Сайлаш кудалына.
Шкенан кандидат верч
Йӱклаш тӱҥалына!"

В. Рожкин.

Первой голосоватлем

Великий Сталинский Конституций СССР-ын 18 ийым шуктышо кажне гражданинжылан сайлымашке участвоватлаш правам пуэн. Тений мыят сайлымаште первой гана голосоватлаш тӱҥалам.

24 декабрь—тиде моткоч кугу кече. 24 декабрьыште сайлымаш—мыйын илышыштем эн кугу пиал!

Пӱтынь советский калык таче коммунист ден беспартийный-шамыч сталинский блокын кандидатше-шамыч верч голосоватла. Пеледалтше элын пиалан молодежьшо, пӱтынь калык дене пырля, родинан эн сай эргыже да ӱдыржӧ-шамыч верч голосоватлен, Ленин—Сталин партийлан шке преданностьшым адак уэш ончыкта.

Мый шке йӱкем калыкын достойный ӱдыржылан, МАССР-ын заслуженный артисткаже Елизавета Николаевна Лебедева йолташ верч ӱшанлын пуэм.

И. Литвин,
Йошкар-Ола педучилищын студентше.

Учитель-орденоносец

Василий Михайлович Мамаев ынде 10 ий годсек чарныде сталинский поколенийым коммунистический духеш воспитатла. Партий ден правительство Мамаев йолташын честный пашажым достойно акленыт: тудым тений СССР Верховный Советын Президиумжо „Знак почета" орден дене наградитлен.

Василий Михайлович общественный илышыште активно участвоватла. Тудо колхоз председательлан пашам ыштен. Колхозым сай руководитлымыжлан кӧра „Мустай" колхоз Шернур районысо Почет онгашке пурталтын.

1934 ий годсек Мамаев йолташ Мустай НСШ-ыште учительлан ышта. Шке педагогический мастерствожо дене моло самырык учитель-шамычлан примерым ончыкта да чарныде нунылан полшен шога.

Школышто пашам ыштымыже дене пырля Мамаев йолташ колхозник-шамыч коклаште политико-воспитательный пашам с а й ы н шынден. Местный Советлашке сайлымашлан ямдылалтмаште агитаторлан ыштен. Агитационно-массовый пашам эреак производственный паша дене сочетатлен.

Таче мый, 29 №-ан Мустаевский избирательный округысо избиратель-шамыч дене пырля, шке йӱкем учитель-орденоносец Мамаев йолташлан пуэм. Мый чот ӱшанен, что Василий Михайлович калыкын доверийжым тӱрыс оправдатла.

В. Г. Димитриев.

Пиалан Советский ӱдрамаш

Октябрьский революций марте ӱдрамаш-шамычлан нимоҥгай права ук ыле. Шукыж годым ӱдрамашым айдемыланат шотлен огытыл. Государственный пашаште участвоватлыме нерген шоналтенат, кертын огытыл.

Ынде 22 ий годсек ме—советский ӱдрамаш-шамыч—пӧръеҥ дене тӧр праван улына. Великий Сталинский Конституцийын 135-ше статьяже почеш ӱдрамаш государственный органлашке сайлен да сайлалтын кертеш.

Таче ме, пиалан советский ӱдрамаш-шамыч, пӱтынь советский калык ден пырля, избирательный участкыш миен, Ленин—Сталин партийлан да Советский правительствылан мучашдык шумеш преданный улшо еҥ-шамыч верч шкенан йӱкнам пуэна.

Мемнан коллектив Йошкар-Ола горсовет депутатыш кандидатлан ВКП(б) член кандидатшым Валентина Петровна Титова йолташым выдвигатлен. Валентина Петровна пашам честно, добросовестно ышта. Тудо Ленин—Сталин партийлан шке преданностьшым ончыктен да ончыкыжымат партийын пашаже верч, калыкын пашаже верч тыршаш тӱҥалеш.

Теве молан ме таче 45 номеран избирательный округысо избиратель-шамыч ден пырля Валентина Петровна верч голосоватлена.

Н. Г. Борина, Н. Вычужанина, Е. Конашина, П. Салдаткина,
Заготзернон пашаенже—комсомолка-шамыч.

Йошкар-Ола горсовет депутатыш кандидат, МАССР Верховный Совет президиумын председательже **Т. И. Кавалеров** йолташ.

Шернур райсовет депутатыш кандидат, ВЛКСМ Шернур райкомын секретарьже **Е. З. Мамаев** йолташ.

У-Тор'ял райсовет депутатыш кандидат, ВЛКСМ У-Тор'ял райкомын секретарьже **А. Ф. Шипицина** йолташ.

Йошкар-Ола горсовет депутатыш кандидат, Йошкар-Ола военный комиссар **М. Д. Баронов** йолташ.

Йошкар-Ола горсовет депутатыш кандидат, кирзаводын директоржо **Е. А. Астров** йолташ.

113

САЙЛЫМЕ КЕЧЫЛАН ПОДАРОК-ШАМЫЧ

Березинский прорабский пунктын лесорубшо стахановец - комсомолец В. С. Смирнов йолташ. Тудо норма почеш 6,80 кубометр олмеш сменыште 15 кубометр марте руа.

Фото М. Чуршуковын.

Чапле подарок

РОНГА (телефон дене). Ронга МТС таче кечылан 23 тракторым тӱрыс ремонтироватлен, комиссий трактор-шамычым кӱкшӧ качество дене ремонтироватлыме манын аклен. 4 кварталысе ремонтный планым Ронго МТС 100 процентлан темен. Тиде—местный Советлашке сайлаш тӱҥалме кечылан чапле подарок.

Ремонтышто ыштыше Дымаковын, Долгиревын бригадышт налме обязательствыштым 100 процент утла теменыт, тыгак Ярнацевын бригадыжат пашам сайын ыштен.

Кызыт МТС-ыште социалистический соревнованийым эше кумданрак шарлен. Бригадир, механик-шамыч чыла машиным, машинный часть-шамычым сайын ремонтироватлен шукташ обязатлалтыныт.

Караваев,
Ронго МТС-ын директоржо.

Тюмшинский прорабский пунктын лесорубшо стахановец Е. К. Микин йолташ. Тудо норма почеш 6,80 кубометр олмеш сменыште 9—10 кубометрым руа.

Фото. М. Чуршуковын

Достойно вашлийыт

Местный Советлашке сайлыме кечым Йошкар-Ола заготзерносо пашазе-шамыч кугу производственный нолталтмаш дене вашлийыт. Кинде колтымо декабрь тылзаш планым 8 кечылан срок деч ончыч теменыт. Элеваторын весовщикше комсомолец Ендыльцев кечыште пырчым 6 вагоным грузитлыме олмеш 15 вагоным грузитлен колта.

Киндым приниматлышешамычат сай показательым ончыктат. Теве приемщик Баевын 3 еҥан группыжо колхозник-шамыч деч сменыште 140 тонным приниматлыме олмеш 200 тонным приниматла. Тыгак моло йолташ - шамычат кечаш нормым эреак утыж дене темен шогат. Зерносушилкын мастерже комсомолец Баранов йолташ кинде коштымаште нормым 112 процентлан темен шога да сай качество верч тырша.

Тунемме качество саемын

Иван-Сола средний школышто (Куженер район) тунемме ийын первый кечылаштыже тунемше-шамыч коклаште дисциплина лушкыдырак ыле. Ятыр тунемше-шамыч южгынам учитель-шамычын заданийыштым шуктен огытыл.

Но сайлыме кече вашеш тунемше-шамыч социалистический соревнованийым кумдан шарен, дисциплиным да тунемме качествым ятыр саемдыныт. 6-шо „Б" классыште тунемше Горинов Виктор да моло-шамычат чыла предмет дене „отлично" отметка дене тунемыт.

В. И. Таныгин.

Оборонный паша

Максим Горький лӱмеш Поволжский Лесотехнический институтышто сайлыме кече вашеш оборонный пашам поснак виянгдыме ыле.

Декабрь тылзе жапыште 27 еҥ „ПВХО", тынарак „ВС" да 25 еҥ „ГСО" значок-шамычлан нормым сдатленыт. Таче ятыр студентшамыч избирательный участкышке оборонный значокан мият. Тлеч посна школышто мотоводительлан тунемме кружок уло. Кружок тиде кечылаште 15 мотоводительым ямдылен.

Военно-оборонный паша дене ятыр отличник да шуко ударник уло. Теве комсомолка Васильева, комсомольский комитетын секретарьже Зудин, Поряков да Литовальцев йолташшамыч кажныже 5 значоклан нормым сдатленыт.

И.

Ленинградский военный округ штабын ОПЕРАТИВНЫЙ СВОДКЫЖО-ШАМЫЧ

19 декабрьыште боевой действий-шамыч эн утларакшым разведчик-шамычын кычалмыштышт, изи стычка-шамычыште да южо вере артиллерий дене ваш лӱйкалымаште лийныт.

Ятыр районлаште мемнан авиацийын разведывательный да икмыняр боевой действийже лийын. Лийше воздушный бойлаште мемнан авиаций противникын 12 самолетшым волтен шуэн. Мемнан авиаций гыч ик самолет шке базышкыже пӧртылын огыл.

Балтфлотын корабльжешамыч группа Биорка районышто береговой батарей-шамычым успешно бомбардироватлен.

* * *

20 декабрь мучко чыла направленийлаште разведывательный часть-шамычын кугуак огыл стычкышт лиеден, ятыр районлаштыжак, утларакшым **Карельский перешейкыште**—артиллерий дене пеш талын ваш лӱйкалымаш лийын.

Мемнан авиаций разведкым ыштен чоҥештылын.

* * *

21 декабрь мучко мемнан войска-шамычын боевой деятельностьышт эн утларакшым разведчик-шамычым кычалмаште да разведывательный группа-шамычын кугу огыл стычкылаштышт лийын. **Карельский перешейкыште** артиллерий дене пеш виян ваш лӱйкалмаш кая.

Мемнан авиаций разведкым ыштен чоҥештылын. Ятыр районлаште воздушный бой лийын. Воздушный бой годым мемнан авиаций противникын 10 самолетшым волтен шуэн.

* * *

22 декабрь мучко фронтышто существенный нимогай вашталтышат лийын огыл.

Фермыште пашам сай шындыме

Калинин лӱмеш колхозын (Оршанка район) колхозникше-шамыч овцетоварный фермылан 10 шорыкым контрактоватлышт. Кызыт колхозышто кок ферма уло. Иктыже молочно-товарный ферма.

Тиде фермын заведующийжылан комсомолец Мочалов йолташ ышта. Тудо шке пашажым сайын шукта.

Фермысе вольыклан 80 тонн силосым ямдылыме. Тлеч посна, концентрированный ден моло грубый корма ситышын уло. Ферма вӱтам телылан шокшемдыме, кӧргыжым известка дене чиалтыме.

Кызыт скотница-шамыч вольыкым теле мучко сайын ончен лукшаш верч социалистический соревнованийыш ушненыт да конкретный обязательствым налыныт. Скотница А. Рыбакова шке обязательствыжым честно шуктен толеш. Тудо тиддеч ончычат пашам сайын ыштен шогымыжлан ятыр гана премийым налын.

Колхоз правлений ферма пашам контролироватлаш комиссийым организоватлен. Тиде комиссий фермын пашажым кажне тылзын ончаш тӱҥалеш.

И. Лебедев.

Школлаште теле каникулым образцово эртараш

1 январь гыч 13 январь марте самырык пиалан поколений—пионер да тунемше-шамыч куанен теле каникулым эртарат, тунемме ийын III-шо четвертьшым „сай" да „отлично" отметка дене тунем пытаршашлан у вийым тунар тӱҥалыт. Комсомольский организаций - шамыч каникул жапыште тунемше да пионер-шамычлан весела, культурный канышым обеспечитлышаш улыт, тидлан РОНО дене пырля школлаште, клублаште да театрлаште массовый детский утренник-шамычым эртарышаш улыт.

Но ВЛКСМ райком-шамыч, РОНО, клуб-шамыч тиде пашашке але кӱлеш семын пижын огытыл. Теве Козмодемьянск олашге але марте пионерский клубышмат оборудоватлыме огыл. Кырык-Марий райкомол ден РОНО оласе йоча-шамычын яра жапыштым культурно эртарышаш верч нимогай заботым огыт проявлятле. А Кужеҥер райкомолын школьный молодежь ден пионер отдел вуйлатышыже Фоминых йолташ каникул нерген шоналтенат огыл, садланак вет районышто каникулым кузе, каникул жапыште мом-мом эртарышаш нерген планымат ыштыме огыл.

Каникул жапыште школьник-шамычын Советский Союзын знатный еҥже-шамыч дене, Рабоче-Крестьянский Йошкар Армийын командирже-шамыч дене, наукын, техникын да искусствын пашаеҥышт дене вашлиймашым организоватлаш путырак сай лиеш. Тидым школа, клуб, пионер пӧрт, ДТС-шамыч ыштен кертыт да тиде нунын обязанностьышт.

Чыла школлаште художественный самодеятельность выступленийым, кружок-шамычын пашаштым организоватлаш, пионерский отряд-шамычын пашаштым виянгдаш, шахматно-шашечный турнирым, костюмированный маскарадым, утренник - шамычым организоватлаш кӱлеш.

Школьник-шамыч каникул жапыште чынак сайын канышт, шке тазалыкыштым пеҥгыдемдышт манын нунылан сай условийым создатлыман; тидлан лыжный, конькобежный соревнованийым эртараш кӱлеш. Тыгак каникул жапыште оборонный значок-шамычлан нормым сдатлымашым организоватлыман.

ВЛКСМ райком-шамычлан туге ыштыман, чтобы мемнан школьник-шамыч каникул жапыштым чынак чаплын эртарышт.

И. М. Краснов,
ВЛКСМ Маробкомын инструкторжо.

Ик тылзаш курс

Марийский АССР Наркомсобес районлаште собес отдел вуйлатыше ден инспектор-шамыч ямдылыме ик тылзаш курсым почын. Курс 20-шо ноябрь гыч пашам ышта. Курсышто 19 еҥ тунемеш.

И. П. Иванов.

Елочный украшений-шамыч

Культурный товар магазин-шамыч елочный модыш да украшений-шамыч дене торгайымашым кумдан шареныт. Марисоюз гына Московский фабрика гыч 50 тӱжем теҥгеаш утла у ий елкым украшатлаш стеклянный, картонажный да моло изделий-шамычымат налын.

У комсомольский организаций

Сокыр-шамыч туныктымо Семеновский школышто (Йошкар-Ола район) у комсомольский организацийым почмо. Комсомолыш пураш чылаже 6 еҥ йодмашым пуэныт ыле. Нунын йодмашыштым ВЛКСМ Йошкар-Ола райком утвердитлен. Комсомолыш школын эн сай тунемшыже-шамыч пурталтыныт. Нуно шке политический шинчымашыштым нолтат. ВКП(б) историй краткий курсым изучатлат.

Отв. редактор—
К. А. ЛЕНСКИЙ.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: МАССР, г. Йошкар-Ола, Дом Советов, 4 этаж, комната №90, телефон № 10,
Упол. Главлита Мар. АССР А—1186. Йошкар-Ола, типография Маргосиздата.